

L'any 2018, elaborem la **Guia avaluació; Eines pràctiques per a l'avaluació de polítiques públiques de participació de l'Ajuntament de Pamplona**. Un arxiu que trobareu en l'apartat Recursos i Documents en la plataforma *Comunitat311. Ho compartim perquè, de manera similar a aquest grup de treball **Qualitat Democràtica i participació ciutadana**, la seva essència parteix d'una sèrie de converses que es van realitzar en el marc del **KoLaboratio Avaluació**. Un espai participatiu on, al llarg d'una sèrie de trobades, reflexionem sobre la importància, el sentir i els criteris que havien de guiar l'avaluació de polítiques públiques participatives.

A partir d'aquí, elaborem una guia sota els paraigües teòrics dels **feminismes**, especialment, un enfocament **interseccional**, així com del **Desenvolupament Humà Local i Comunitari**. Una proposta que plasmem a través del que anomenem el "**arbre d'eines**". *Arbre* perquè ens semblava una bonica figura per ser un símbol tan lligat a la participació ciutadana i a la justícia social. A més, ens permetia entendre com **enraïza en la terra**, en la comunitat, i pot arribar a créixer i donar grans fruits amb les cures, la manyaga i el respecte adequat. *Eines* perquè, pensant en aquest concepte de forma àmplia, ens porta a la idea de treball manual, a aquest instrument que ens permet aconseguir un objectiu. En el nostre cas, desenvolupar una participació ciutadana de qualitat de manera **artesanal**.

Òbviament, a l'hora d'avaluar no totes els criteris han de ser presents en totes les experiències, dependrà de la pròpia naturalesa i el context d'aquesta. Però considerem que és important tenir-los tots en compte per a pensar el més àmpliament possible la participació. En aquest petit document trobareu un breu resum d'aquest arbre i els seus criteris. Si voleu saber més, no dubteu a acostar-vos al text.

- **Accessibilitat:** garantir, des del propi disseny, que totes les persones poden participar, independentment de les seves capacitats cognitives, físiques, personals o tècniques.
- **Capacitació:** És a dir, que la participació respongui a un objectiu pedagògic que, a llarg termini, aconsegeixi influir en la cultura política. Una formació que ha de respondre, almenys, a tres qüestions: la matèria a tractar; les habilitats participatives (escoltar, parlar...), i la pròpia estructura democràtica (funcionament de l'administració...).
- **Creativitat:** atrevir-nos a innovar i a ser originals, encara que sigui adaptant fórmules que han estat reeixides en altres llocs. Participar, finalment, tracta d'experimentar amb coses i possibilitats noves.
- **Inclusió:** Garantir la presència de persones diverses, d'acord amb el context social i temàtic. Però no sols en termes de presència, sinó també de veu, entenent que totes les persones s'han de sentir còmodes per a participar si volen fer-ho.
- **Transversalitat:** La implicació de les diferents àrees d'un Ajuntament que es vegin afectades i el seu treball coordinat.

- **Capacitat de proposta:** definir qui podran incorporar les seves propostes en els diferents moments d'un procés: associacions, partits, la ciutadania, només l'ajuntament?
- **Escenari de partida:** Ens referim al context cultural, polític i social del qual part l'experiència per a conèixer si existeix un ambient favorable previ. És a dir, si hi ha uns certs nivells d'acceptació i consens respecte a la necessitat, al disseny o al desenvolupament de la pràctica participativa.
- **Objectius:** Són els propòsits que es volen aconseguir al llarg de l'experiència, però també simbolitzen un compromís amb la ciutadania. Referent a això, podem distingir els objectius generals d'una experiència i els específics, que ens permetin anar rendint comptes dels passos donats a poc a poc.
- **Planificació de recursos:** Amb això ens referim als recursos (humans, econòmics, tecnològics...) que disposem, no sols en termes quantitius (molt igual a millor) sinó a un ús eficaç dels mateixos en relació dels objectius que perseguim.

- **Devolució:** És un compromís molt important de cara als qui participen retornar-li les idees obtingudes al llarg de l'experiència. Es tracta, a més d'un exercici de transparència que pot servir per a aclarir, ampliar i/o recollir informació; per a mantenir al dia a persones que no hagin pogut acudir; així com perquè es pugui contrastar i validar les opinions i decisions preses.
- **Dinamització:** la facilitació per a crear un ambient per al diàleg i el respecte entre participants i que tothom se senti lliure per a parlar. Poden ser agents externs dinamitzadors o del propi grup.
- **Informació:** És un requisit imprescindible per a poder formar-se una opinió, implicar-se en la presa de decisions i aconseguir el nivell de transparència desitjat. De nou, no parlem sol de quantitat, sinó de la qualitat de la informació: que sigui eficient, integral, accessible i inclusiva.
- **Reconeixement:** Que es faci una aposta per donar a conèixer l'experiència, per compartir resultats en diferents àmbits i ampliar l'impacte de l'experiència més enllà del local.

- **Abast de la participaci3n:** Parlem del nombre de participants en termes individuals i de col·lectius/associacions. És important el n3mero, però també pot ser-ho més mobilitzar a col·lectius desmobilitzats o invisibles, persones no associades...
- **Lideratge:** ens referim a persones o col·lectius amb capacitat d'iniciativa i influència per a ajudar a capitanejar l'experiència cap als objectius plantejats. I, amb això, fem referència a aquelles habilitats necessàries per al foment de la cooperaci3, la participaci3, la solidaritat i la creaci3 d'espais horitzontals. També generar lideratges relacionals entre els qui piloten l'experiència (que no s'imposin els agents tècnics).
- **Xarxes:** La participaci3 tracta justament d'enfortir les relacions comunitàries pel que és molt important enrobustir connexions i xarxes entre els diferents agents que participen en la mateixa que ja existeixin i crear altres noves.

- **Autonomia ciutadana:** Parlem d'evitar ingerències o *tutelajes en les decisions que corresponen a la ciutadania, que no hi hagi sensació d'estar sent peons dels agents institucionals.
- **Cogestió institucionalitzada:** Fa referència a la participació conjunta dels agents polítics, tècnics i de la ciutadania (associada i no associada) en el procés de presa de decisions en la pròpia gestió d'una experiència i en la implementació dels resultats d'aquesta.
- **Compromís vinculant:** Suposa un acord per part de l'Ajuntament de complir les resolucions que s'aconsegueixin durant l'experiència participativa. És a dir, suposa una incidència directa dels agents implicats en la presa de decisions.
- **Cultura política:** Parlem de la generació d'actituds, coneixement i sentiments lligada a una cultura política participativa en la qual la ciutadania se senti corresponsable, activa i amb capacitat d'influència en la presa de decisions.
- **Apoderament:** Ens referim a aquest concepte en el seu vessant més transformatiu de les relacions de poder, com una eina que posa en el centre l'adquisició o reforç de capacitats, estratègies i veus a nivell personal i social d'individus i col·lectius desfavorits/oprimits.

